

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy, odboru sociální péče a zdravotnictví, ze dne 9. 12. 2010, č. j. MHMP 877627/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2012, č. j. 4 Ad 32/2011 - 75,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, se sídlem Muchova 9, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 960 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 9. 12. 2010, č. j. MHMP 877627/2010 (dále jen „napadené rozhodnutí“), Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „magistrát“) zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6 ze dne 6. 9. 2010, č. j. MCP6 079055/2010, jímž žalobci nebyla přiznána měsíčně se opakující nebo jednorázová dávka sociální péče za měsíc květen 2006 podle ustanovení § 90 zákona č. 100/1988 Sb., o

sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, § 40a zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 3 zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociální potřebnosti“).

[2] Magistrát ve věci rozhodoval opakovaně, neboť předcházející rozhodnutí magistrátu ze dne 2. 11. 2006, č. j. MHMP-334093/2006 týkající se předmětné věci bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2009, č. j. 2 Cad 113/2006 - 67, jímž bylo zrušeno i jemu předcházející rozhodnutí orgánu prvního stupně. Prvostupňový orgán proto vydal dne 1. 2. 2010 rozhodnutí č. j. MCP6 008068/2010, které bylo následně zrušeno rozhodnutím magistrátu ze dne 21. 5. 2010, č. j. MHMP 275231/2010; věc byla vrácena orgánu prvního stupně k dalšímu řízení.

[3] V odůvodnění napadeného rozhodnutí magistrát poukázal na znění relevantních právních předpisů a uvedl, že žalobce nepobírá hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, ale že je poživatelem částečného invalidního důchodu. Žalobce dle závěru magistrátu užívá se svojí matkou byt o velikosti 3 + 1 v Praze, který jim byl přidělen jako přístřeší. Žalobce správním orgánům nepředložil žádné doklady spojené s náklady na toto bydlení. Magistrát vzal za prokázané, že žalobcův zdravotní stav vyžaduje zvýšené náklady na dietní stravování. Magistrát proto dospěl k závěru, že žalobce má příjmy nezbytné k pokrytí nákladů na zabezpečení výživy a ostatních základních osobních potřeb včetně dietního stravování, které stanovil částkou 3300 Kč měsíčně. Doklady o skutečných nákladech na domácnost žalobce správnímu orgánu nepředložil. Jelikož příjem žalobce z částečného invalidního důchodu činil 3897 Kč, neshledal magistrát požadavek na poskytnutí dávky sociální péče jako důvodný. Magistrát poukázal na to, že se žalobce v místě svého trvalého pobytu nezdržuje a že užívá se svou matkou byt o velikosti 3 + 1 v Praze. Dojíždění mimo hlavní město Prahu za účelem ubytování proto magistrát i s ohledem na náklady na dopravu neshledal jako důvodné. Náklady spojené s tímto dojížděním magistrát označil za náklady za ubytování na turistické cestě, které nelze považovat za nezbytné náklady na domácnost ve smyslu zákona o sociální potřebnosti. Ke skutečnosti, že žalobce nemá v jím užívaném bytě zapojen plyn a elektrickou energii, dle magistrátu nelze přihlížet, neboť žalobce tuto situaci dlouhodobě neřeší.

[4] Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou ze dne 28. 3. 2011, ve které tvrdil, že se odvolací orgán nevypořádal s jeho námitkami uplatněnými v odvolání. Žalobce dovozoval, že je povinností správního orgánu poučit zavčasu poživatele dávek o tom, jak situaci v podobě nezapojení plynu a elektrické energie v daném bytě řešit, což se však dle žalobce v minulosti nikdy nestalo.

[5] Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 4. 2011, č. j. 4 Ad 32/2011 - 15, žalobu ze dne 28. 3. 2011 odmítl jako opožděnou. Toto usnesení bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Ads 124/2011 - 47.

[6] Městský soud v Praze ve věci znovu rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 20. 3. 2012, č. j. 4 Ad 32/2011 - 75, tak, že žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění rozsudku městský soud konstatoval, že žalobce pobíral invalidní důchod, který byl vyšší než jeho

nezbytné náklady na zabezpečení výživy a ostatních základních osobních potřeb včetně dietního stravování vypočtené podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění do 31. 12. 2006 (dále jen „zákon o životním minimu"), a podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 308/2003 Sb., kterou se stanoví částky, o které se pro účely sociální potřebnosti zvyšuje životní minimum osob, jejichž zdravotní stav vyžaduje zvýšené náklady na dietní stravování, ve znění pozdějších předpisů. Doklady o ubytování městský soud neuznal jako důkazy dokládající náklady na bydlení, neboť vyšel z toho, že žalobce je uživatelem přístřeší, jež je způsobilé k celoročnímu bydlení. Pokud si žalobce nezajistil odběr plynu a elektrické energie, stalo se tak dle závěru městského soudu z důvodů, které jsou známy pouze žalobci. Městský soud zaujal stanovisko, že nelze klást k tíži správním orgánům skutečnost, že žalobce žije v přístřeší bez zajištění základních přípojek, neboť není povinností správních orgánů toto žalobci zajistit. K námitce nemožnosti praní prádla městský soud uvedl, že praní prádla na turistických cestách je dáno na svobodné vůli žalobce, existence prádelny v blízkosti bydliště není rozhodující. K údajné povinnosti správních orgánů doporučit žalobci určité jednání městský soud odkázal na probíhající správní řízení a uvedl, že žalobci je známo, že pokud by předložil doklady o nákladech na bydlení v přiděleném přístřeší, popř. doklady o spotřebě energií, bylo by k nim přihlédnuto. Za situace, kdy žalobce o víkendech přebývá v turistických ubytovnách mimo Prahu, není možné podle názoru Městského soudu v Praze k jiným dokladům přihlédnout. Na závěr městský soud konstatoval, že magistrát se odvoláním žalobce dostatečně zabýval a že napadené rozhodnutí řádně odůvodnil.

II. Kasační stížnost

[7] Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 4 Ad 32/2011 - 75 ze dne 20. 3. 2012 podal žalobce (dále jen „stěžovatel") prostřednictvím své advokátky kasační stížnost ze dne 11. 5. 2012, v níž se dovolával kasačních důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), a tvrdil, že postupoval v souladu se zákonem o sociální potřebnosti. Závěry správních orgánů včetně městského soudu ohledně možnosti ubytování v předmětném bytě považoval stěžovatel za nesprávné, neboť matka stěžovatele se nikdy nájemkyní tohoto bytu nestala. Stěžovatel dále rozporoval závěry městského soudu o tom, že tento byt splňuje podmínky pro celoroční bydlení. Stěžovateli nebylo zjevné, proč správní orgány odmítly akceptovat doklady za ubytování na ubytovnách, zvláště když nepožadoval proplacení nákladů za dopravu a pokud náklady na ubytování v Praze jsou vyšší než náklady na ubytování mimo Prahu.

[8] Stěžovatel osobně podáním ze dne 28. 5. 2012 doplnil svou kasační stížnost tak, že městský soud si v napadeném rozsudku v části týkající se rekapitulace žalobního návrhu odporuje. Stěžovatel rovněž napadal závěr o existenci nájemního vztahu a odvolával se na rozhodnutí Okresního soudu pro Prahu ze dne 1. 2. 2005, sp. zn. 26 C 268/03, který konstatoval absenci pasivní věcné legitimace stěžovatelovy matky u přivolení k výpovědi z nájmu k tomuto objektu. K důkazním prostředkům - evidenčnímu listu, nájemní smlouvě – se stěžovatel při jednání soudu nemohl vyjádřit, přičemž dovozoval nezákonnost evidenčního listu. Ohledně nezapojení sítí stěžovatel zastává stanovisko, že si městský soud měl skutkový stav zjistit sám. Stěžovatel rovněž tvrdil, že k zapojení sítí nemohlo dojít. Městský soud se měl také nesprávně vypořádat s žalobní argumentací

požadující, aby správní orgány sdělily, co měl stěžovatel dělat, aby dosáhl zprovoznění sítí. Stěžovatel dále uvedl, že předmětná nájemní smlouva (jejíž smluvní stranou není stěžovatelova matka), byla ukončena dohodou o zániku nájemní smlouvy s tím, že následně byla podána žaloba na vyklizení nemovitosti vůči stěžovateli a jeho matce.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze vzešlo (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a je přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s.

[11] Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a v rozsahu kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná; k tomuto závěru vedly Nejvyšší správní soud následující úvahy:

[12] Nejvyšší správní soud uvádí, že stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je dán, pokud soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis (normu), než který na věc dopadá, nebo pokud byl soudem sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci.

[13] Stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je naplněn, pokud skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru; skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Dále je tento důvod naplněn, pokud intenzita porušení pravidel o řízení při zjišťování skutkové podstaty před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. V neposlední řadě bude kasační stížnost podle tohoto ustanovení úspěšná, pokud je správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, kterou je nutné posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétnímu textu správního rozhodnutí.

[14] Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[15] K otázce nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí z hlediska nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů rozhodnutí se vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku sp. zn. 2 Ads 58/2003 ze dne 4. 12. 2003, (všechna rozhodnutí Nejvyššího

správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), takto: „*Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.*“

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný a jak uvážil pro věc rozhodné skutečnosti, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Uvedené pak musí nalézt svůj odraz v odůvodnění rozhodnutí. Je tomu tak proto, že jen prostřednictvím odůvodnění lze dovodit, z jakého skutkového stavu správní soud vyšel a jak jej uvážil. Co do rozsahu přezkoumávání správního rozhodnutí (po věcné stránce) je pak správní soud, nestanoví-li zákon jinak (srov. ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. v návaznosti na ustanovení § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), vázán dispoziční zásadou. Ponechat stranou nelze okolnost, že odůvodnění rozhodnutí v podstatě předurčuje možný rozsah opravného prostředku vůči němu ze strany účastníků řízení. Pokud by totiž soudní rozhodnutí vůbec neobsahovalo odůvodnění nebo by nereflektovalo na žalobní námitky a na zásadní argumentaci, o níž se opírá, mělo by to nutně za následek jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost.

[17] Nejvyšší správní soud je toho názoru, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný z toho důvodu, že by byl nesrozumitelný. V případě napadeného rozsudku se městský soud nedopustil výše uvedené nesrozumitelnosti v podobě vnitřní rozpornosti výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nezjistitelnosti jeho adresátů či nevhodné formulace, protože napadený rozsudek přehledně obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, pouze s jeho obsahem nesouhlasí, což nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho nesrozumitelnost.

[18] Napadený rozsudek dle názoru Nejvyššího správního soudu netrpí ani nedostatkem důvodů, neboť Městský soud v Praze uvedl, proč považuje napadené správní rozhodnutí za zákonné a své úvahy rozvedl po skutkové i právní stránce. Tvrdí-li stěžovatel, že rozsudek městského soudu se dostatečně nevypořádal s žalobní argumentací, nemůže Nejvyšší správní soud tomuto přisvědčit, neboť jak sám konstatuje stěžovatel v jiné části své kasační stížnosti, městský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uznal argumentaci magistrátu jako správnou. Za situace, kdy městský soud přisvědčil závěrům správního orgánu a neakceptoval argumentaci stěžovatele obsaženou v jeho žalobě, nelze hovořit o tom, že by se městský soud nezabýval žalobními body. Z faktu, že městský soud vyvrátil žalobní argumentaci a aproboval závěry správního orgánu, nelze dovozovat nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

[19] Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje argumentaci stěžovatele v tom smyslu, že rozsudek městského soudu je vadný z důvodu špatné reprodukce jeho žalobních námitek. Za stěžejní totiž Nejvyšší správní soud považuje to, zda se městský soud s žalobními body dostatečně a smysluplně vypořádal, nikoli zda přesně a věrně reprodukoval jednotlivé žalobní body v rekapitulační části rozsudku.

[20] Nejvyšší správní soud neshledává napadený rozsudek městského soudu vadný z toho důvodu, že nebyly provedeny důkazní prostředky během soudního jednání. Jak si Nejvyšší správní soud ověřil, stěžovatel v žalobě nenavrhoval provedení důkazních prostředků. Důkazní prostředky rozporované stěžovatel v kasační stížnosti byly nadto provedeny správními orgány v průběhu správního řízení, proto pokud žalobce netrval na novém provedení těchto důkazních prostředků, postačilo, pokud městský soud pouze obecně rekapituloval obsah správního spisu, pokud neshledal důvod pro postup podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v mezích žalobní argumentace.

[21] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatele v tom směru, že by správní soud měl za povinnost zjistit, z jakých důvodů stěžovatel nepřistoupil k zapojení sítí. Správní soudy jsou totiž ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. vázány dispoziční zásadou (tj. jsou zásadně vázány návrhy účastníka řízení), přičemž smyslem tohoto řízení je přezkum zákonnosti a správnosti správního rozhodnutí. Otázkou subjektivních příčin, které vedly stěžovatele k tomu, že neprovedl příslušné kroky k zapojení elektrické a plynové sítě, se správní soudy nemusejí zabývat, pokud neexistuje přímá souvislost s důvody pro přezkum napadeného rozhodnutí.

[22] Tvrdí-li stěžovatel v neposlední řadě nesprávné vypořádání jeho námitky ohledně jeho požadavku na sdělení, jaká opatření měl učinit ve smyslu zajištění elektrické energie a plynu, nemůže Nejvyšší správní soud ani tomuto přisvědčit. Nejvyšší správní soud přitom shledává, že městský soud nepřesně uchopil žalobní bod stěžovatele, který v žalobě dovozoval, že správní orgány mají povinnost jej poučit ohledně správného řešení situace s nezapojením elektrické energie a plynu, přičemž na této argumentaci setrval i ve své kasační stížnosti. Stěžovatel se touto žalobní argumentací zjevně domáhal toho, aby mu bylo sděleno, jaké jednání má podniknout za účelem zapojení elektrické energie a plynu v bytu na adrese O. 43, P. 2.

[23] K této argumentaci Nejvyšší správní soud uvádí, že poučovací povinnost správních orgánů ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) se týká procesních práv daného účastníka a nikoli jeho hmotných práv – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 1/2010 - 76, podle kterého *„poučovací povinnost správních orgánů v řízení, která vedou, je obecně zaměřena na poučení o procesních právech a povinnostech (§ 4 odst. 2 správního řádu z roku 2004). Do poučovací povinnosti však již nepatří návod, co by účastník řízení měl nebo mohl činit, aby dosáhl žádaného výsledku.“* Stěžovateli proto v řízení před správními orgány nesvědčilo právo, které by správním orgánům ukládalo povinnost sdělit mu, jaké konkrétní kroky má za účelem napojení bytu na elektrickou a plynovou síť provést.

[24] Jak navíc dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Ads 76/2007 - 70 ze dne 24. 10. 2007 *„žadatel o dávku sociální péče (zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti) je povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu, mj. tedy výši nákladů na domácnost. Této povinnosti tvrdit, jaké náklady jsou spojeny s vedením jeho domácnosti a předložit k tomu důkazy, se nemůže zbavit poukazem na poučovací povinnost správního orgánu ve vztahu k pojmu „náklady na domácnost“.“* Stojí-li zákon o sociální potřebnosti ve smyslu tohoto rozsudku zdejšího soudu na tom, že je věcí žadatele o dávku osvědčit skutečnosti rozhodné pro dávku, lze dospět k závěru, že je rovněž věcí stěžovatele, aby za součinnosti s vlastníkem nemovitosti, jejím správcem a dodavateli elektrické a plynové energie uzavřel příslušné smlouvy. Správní orgány rozhodující ve věci zákona o sociální potřebnosti nemohou tuto činnost nahradit či jinak suplovat, případně stěžovateli vysvětlovat, že v materiálním právním státě založeném na úctě ke svobodné autonomii jednotlivce nemohou správní orgány zabezpečovat to, co dotyčný jedinec musí zvládat sám – zde uzavřít smlouvy o dodávce elektrické energie a plynu.

[25] Byť tedy Nejvyšší správní soud shledal, že městský soud ne zcela přesně uchopil jeden z žalobních bodů stěžovatele, dospěl městský soud ke správným závěrům ohledně zákonnosti napadeného rozhodnutí, proto Nejvyšší správní soud nepovažuje za hospodárné rušit rozsudek městského soudu pro vady v odůvodnění, neboť nepřesnou argumentaci městského soudu doplnil svou vlastní – srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 – 75.

[26] Není proto naplněn stěžovatelem uplatněný kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[27] Dovolává-li se stěžovatel toho, že správní orgány a správní soud neprovedly šetření ohledně nedostatečného charakteru jeho přístřeší z hlediska hygienických požadavků a neexistence nájemního vztahu, Nejvyšší správní soud odkazuje na obsah správního spisu, podle kterého správní orgány za poklad svého rozhodnutí vzaly nájemní smlouvu ze dne 28. 8. 2002 uzavřenou nájemcem společností NOBL a. s. ve prospěch stěžovatelovy matky; potvrzení společnosti RAK CZ z 12. 9. 2005 o tom, že stěžovatel ji nikdy nepožádal o potvrzení přihlášky k odběru plynu a elektřiny; evidenční list pro výpočet nájemného z 21. 2. 2003 podepsaný matkou stěžovatele; protokol o převzetí bytu ze dne 24. 2. 2003; úřední záznam obsahující informaci, že v roce 2006 firma Simix Praha s. r. o. zajišťovala praní prádla v blízkosti tohoto bytu.

[28] K těmto skutečnostem bylo správními orgány i městským soudem přihlédnuto. Stěžovatel ve svém odvolání ani v žalobě nebo v kasační stížnosti nezpochybňoval to, že by fakticky měl k dispozici byt na adrese O. 43, P. 2 (srov. část odvolání ze dne 1. 11. 2010, ve kterém uvádí, že *„po nastěhování tedy moje matka nemohla zjednat zapojení sítí a zajistit přístřeší tak, aby přístřeší mohlo být užíváno civilizovaným způsobem*“, případně jinou část kasační stížnosti ze dne 11. 5. 2012, v níž stojí, že *„stěžovatelově matce přidělené přístřeší však tyto podmínky nesplňuje*“), nýbrž napadal závěry správních orgánů o tom, že tento byt je způsobilým pro užívání. Tyto skutečnosti (nezapojení plynu a elektrické energie) přitom byly správním orgánům známé, přičemž je posoudily tak, že ačkoli byt není napojen na elektrickou a plynovou síť, je nutné tuto okolnost klást k tíži stěžovatele, protože stěžovatel problémy se zapojením bytu do elektrické a plynové sítě neřešil, tudíž správní

orgány nemohly přihlédnout k jím uplatňovaným nákladům na ubytování v ubytovnách mimo Prahu.

[29] Nejvyšší správní soud nemůže rovněž přisvědčit tvrzení stěžovatele o tom, že byt na adrese O. 43, P. 2 není hygienicky zdravotně nezávadný. Z protokolu o převzetí bytu ze dne 24. 2. 2003 podepsaného matkou stěžovatele vyplývá, že v bytě se nachází etážové topení, plynovod, vodovod, zasklení oken. Pokud však stěžovatel neučinil adekvátní kroky k tomu, aby tento byt byl připojen do elektrické a plynové sítě, nelze na základě této skutečnosti podle názoru Nejvyššího správního soudu dovozovat, že byt je hygienicky zdravotně závadný.

[30] Jak Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval ve vztahu ke stěžovateli (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2008, č. j. 6 Ads 153/2007 – 58, ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí byla odmítnuta Ústavní soudem usnesením ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. II. ÚS 2877/08), peněžité dávky sociální péče slouží k pomoci sociálně potřebným osobám s úhradou nezbytných nákladů na domácnost. Zákon o sociální potřebnosti proto neukládá správním orgánům povinnost, aby řešily situaci namísto stěžovatele ohledně napojení bytu na elektrickou a plynovou síť. Jestliže se v bytě fakticky nachází plynová přípojka a přípojka k elektrické síti, uživatel takového bytu však neuzavře smlouvu s poskytovateli příslušných služeb ohledně dodávek elektrické energie a plynu, ačkoli mu v tom nic nebrání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2010, č. j. 6 Ads 176/2009 - 69), nelze zpětně dovozovat, že byt je z hygienického hlediska zdravotně závadný a nezpůsobilý k obývání a dovozovat existenci nároku na dávku sociální péče.

[31] Není proto naplněn stěžovatelem uplatněný kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[32] Nejvyšší správní soud dále nemůže souhlasit s požadavkem stěžovatele na započtení jeho výdajů spojených s jeho ubytováním na ubytovnách mimo Prahu, které považuje za nezbytné náklady na domácnost. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 27. 8. 2008, č. j. 6 Ads 153/2007 - 58 (jehož účastníkem byl rovněž stěžovatel; ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí byla odmítnuta Ústavní soudem usnesením ze dne 29. 1. 2009, sp. zn. II. ÚS 2877/08) dospěl k závěru, že *„pokud občan přebývá na trvalé adrese v Praze, nelze uznat jako nezbytné náklady na domácnost (§ 4 odst. 1 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti) náklady spojené s dočasným ubytováním na ubytovnách v různých částech republiky, kde se svou matkou opakovaně přebývá. Tvrzení, že tak činí za účelem osobní hygieny a praní prádla, je nerozhodné.“* V nyní rozhodované věci Nejvyšší správní soud nemá důvod se od v minulosti vysloveného názoru – nadto v obdobné věci stěžovatele – odchýlit. Otázka výše nákladů na toto ubytování je v tomto směru irelevantní, neboť z hlediska výše uvedeného nelze tyto náklady na ubytování zohlednit dle zákona o sociální potřebnosti. Správní orgány i městský soud se těmito náklady dostatečně zabývaly, přičemž dospěly k týmž závěrům.

[33] Dovolává-li se stěžovatel toho, že on ani jeho matka údajně nebyli nájemcem bytu na adrese O. 43, P. 2, považuje Nejvyšší správní soud za stěžejní naopak to, že tento byt mohli stěžovatel se svou matkou v měsíci květnu 2006 oprávněně užívat jako přístřeší

splňující požadavky kladené zákonem o sociální potřebnosti (srov. výše), přičemž náklady vynaložené stěžovatelem na zajištění tohoto přístřeší by představovaly nezbytné náklady na domácnost. Stěžovatel přitom faktickou možnost užívání tohoto přístřeší nikdy nezpochybňoval. Stěžovatelova argumentace je v tomto směru navíc vnitřně rozporná. Na jednu stranu tvrdí, že v jeho případě neexistoval nájemní vztah, na druhou stranu se dovolává ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu povinnosti pronajímatele předat nájemci byt ve stavu způsobilém k řádnému užívání, což dle stěžovatele v jeho případě nebylo dodrženo.

[34] Argumentaci stěžovatele ohledně objektivní nemožnosti zapojení elektronické a plynové sítě Nejvyšší správní soud musel ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout, neboť stěžovatel tuto argumentaci neuplatnil ve lhůtě pro podání žaloby ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. již v řízení před městským soudem. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009 - 77, uvedl, že *„kasační stížnost může účinně směřovat jen proti těm důvodům soudního rozhodnutí, na němž je toto rozhodnutí postaveno.“* K obdobným závěrům se Nejvyšší správní soud přihlásil v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, ve kterém uvedl, že *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení před Nejvyšším správním soudem (myšleno v řízení o kasační stížnosti) připuštěno uplatnění skutkových a právních novot (zde srov. též ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.) vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. (obdobně jako § 109 odst. 4 s. ř. s., vylučující možnost dodatečného uplatňování argumentů skutkových) tedy nesleduje restrikci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně. Po účastnících předcházejícího žalobního řízení (z logiky věci je zřejmé, že musí jít pouze o účastníky aktivně legitimované) lze jistě spravedlivě požadovat, aby na principu vigilantibus jura postupovali v řízení shora popsaným způsobem s tím, že v případě, kdy tak neučiní, ponesou (z hlediska možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni) případné nepříznivé důsledky.“* V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2008, č. j. 1 Afs 102/2008 – 39, bylo konstatováno, že *„podle § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Tato výhrada dopadá i na případy, kdy žalobce sice onu námitku před soudem uplatnil, učinil tak však až po uplynutí lhůty k podání žaloby.“*

[35] Řízení o kasační stížnosti jako mimořádném opravném prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských soudu podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. slouží k přezkumu zákonnosti a správnosti rozhodnutí krajských soudů; nevytváří proto novou instanci k přednesu další skutkové a právní argumentace pro žalobce. Nejvyšší správní soud by se tedy za dané procesní situace nemohl věcně vyjádřit k argumentaci ohledně nemožnosti zapojení sítí.

[36] Není proto naplněn stěžovatelem uplatněný kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[37] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (ustanovení § 110 odst. 1 in fine s. ř. s.).

[38] K označení žalovaného správního orgánu Nejvyšší správní soud uvádí, že od 1. 1. 2012 došlo k podstatné změně v organizaci správních orgánů rozhodujících o dávkách v oblasti sociálního zabezpečení. Prvostupňovým orgánem se stal Úřad práce České republiky a působnost správního orgánu II. stupně přešla na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Žalovaným správním orgánem se proto stalo Ministerstvo práce a sociálních věcí, na něhož přešla působnost správního orgánu II. stupně v oblasti dávek pomoci v hmotné nouzi, tudíž pouze tomuto správnímu orgánu může správní soud po 1. 1. 2012 uložit rozhodnout ve věci týkající se dávky pomoci v hmotné nouzi.

IV. Náklady řízení

[39] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. však správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče nelze přiznat právo na náhradu řízení, na které by měl jinak nárok podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s.

[40] Protože stěžovateli byla usnesením Městského soudu v Praze č. j. 4 Ad 32/2011 - 36 ze dne 20. 6. 2011 ustanovena zástupkyně, Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová, advokátka, Nejvyšší správní soud ji podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. přiznal odměnu za zastupování za jeden úkon právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů – kasační stížnosti ze dne 11. 5. 2012. Tato odměna je podle ustanovení § 9 odst. 2 cit. vyhlášky ve spojení s ustanovením § 7 cit. vyhlášky stanovena ve výši 500 Kč za jeden úkon právní služby. Dále Nejvyšší správní soud přiznal na náhradě hotových výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (jeden úkon právní služby po 300 Kč). Dohromady tedy Nejvyšší správní soud přiznal částku 800 Kč jako odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů. Tuto částku bylo dále nutné navýšit o 160 Kč, protože ustanovený zástupce je plátcem DPH. K výplatě této částky pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2012

JUDr. Milada Tomková

předsedkyně senátu